

Tannlegeutdanningen taper lønnskampen

Tannlegeutdanningen trenger spesialisttannleger, og fylkeskommunen tilbyr en lønn universitetet ikke kan matche.

  JULIA LOGE, FORSKERFORUM

Før jul i fjor var de fire professorer i oral kirurgi ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo (UiO). Så gikk én av med pensjon. Bente Brokstad Herlofson, en av de gjenværende professorene, overtok hjørnekontoret, fagansvaret og oppgaven med å erstatte ham. Det har vist seg nesten umulig. De neste fem årene pensjoneres også resten av professorene, men ingen står klare til å overta.

En ting er at det ikke finnes så mange aktuelle kandidater, altså tannlegespesialister som i tillegg har doktorgrad. Et vel så stort problem er at universitetet tilbyr dårligere lønn enn andre spesialiststillinger i det offentlige.

Bedre lønn andre steder

Herlofson stiller på kontoret i grønn operasjonsdrakt. Rett rundt hjørnet ligger nemlig operasjonssalene på rekke og

rad, og Herlofson må være klar til å tre inn hvis det blir bruk for henne.

Bak operasjonssalene har tre andre grønnkledde fått på operasjonslue og gjør seg klare til å ta imot dagens pasienter. To av disse er spesialistkandidater: Etter tannlegestudiene og et par års praksis er de nå i gang med en femårig spesialistutdanning på fulltid.

For dem venter et godt arbeidsmarked, men det er utenfor universitetssektoren. Forhandlingsjef John Frammer i Tannlegeforeningen anslår at spesialister ved universitetene blir tilbudt om lag mellom 300 000 og 400 000 kroner mindre i årslønn enn de får i Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) og ved kompetanse-sentrene.

Da er det ikke lett for Herlofson å overtale noen til å satse på en stipendiatstilling.

Heller ikke med doktorgrad og stilling som førsteamanuensis kan UiO konkurrere med lønnen i DOT.

– Vi vet at vi aldri kan konkurrere med private spesialisttannleger. Men hvorfor skal vi konkurrere med andre offentlige arbeidsplasser? Vi er nesten lønnstapere i forhold til tannhelsetjenesten og tannlegekompetanse-sentrene, sier Herlofson.

FAKTABOKS

16 års utdanning

Krav til en førsteamanuensis i klinisk odontologi:

- tannlegeutdanning: fem år
- minimum praksiserfaring: to år
- spesialistutdanning: tre eller fem år
- doktorgrad: fire år

– Jeg tror nesten det blir umulig å få fulltidsprofessorer. Jeg tror vi er på vei ut av systemet, sier professor Bente Brokstad Herlofson.

De beste hodene

– Det er store forskjeller, istemmer Frammer og fortsetter:

– Det vi reagerer sterkest på, er at universitetene betaler minst. Man har en forventning om at der skal den ypperste fagkompetansen samles for å lære opp framtidens tannleger. Men når de betaler dårligst, er vi usikre på om de klarer å rekruttere og beholde nødvendig kompetanse.

Herlofson er ikke bare bekymret for om de får den ypperste kompetansen, men også for om de får tak i kombinasjonen spesialist og doktorgrad i det hele tatt. Hun frykter selve samfunnsoppdraget står i fare hvis forskningskompetansen ikke lar seg erstatte.

Blant de grønnkledde utenfor operasjonssalen er den tredje ferdig spesialist, og kan jobbe som instruktør for både tannlege- og spesialiststudentene.

– Jeg får en del av spesialistene til å jobbe her én dag i uken. Og jeg er utrolig takknemlig for at de faktisk gir oss den muligheten. Men det driver jo ikke den forskningsbaserte utviklingen av faget.

Heller Forsvaret

I kantinen sitter tre fjerdeårsstudenter i hvite drakter, også de skal ta imot pasienter i dag.

De begynte på tannlegestudiet for å jobbe med helsefag uten å måtte stå i spørsmål om liv og død eller

Tannlegestudentene Tale Dahl-Audunson, Caroline Markholm og Helene Overskott synes ikke lønnsnivået ved universitetet er attraktivt.

jobbe i turnusstillinger, men likevel få både de praktiske ferdighetene og den menneskelige kontakten. Ingen av dem ser for seg en karriere ved universitetet.

– Vi vet at det er dårlig lønn, så jeg tipper det ikke er mange som vil jobbe her fulltid. Men kanskje én dag i uken, for det sosiale, sier Helene Overskott.

Forhandlingsjef John Frammer i Tannlegeforeningen forstår universitetenes problemer med å rekruttere spesialister.
– Du må ha et eller annet kall for å jobbe ved et universitet, eller du må være uavhengig av inntekten, sier Frammer.
Foto: Kristin Aksnes.

– Og variasjon i arbeidsoppgaver, legger Tale Dahl-Audunson til.

– For å holde seg relevant og oppdatert, ikke bare sitte og pusle for seg selv, utdyper Overskott.

Caroline Markholm vet ikke helt hvor hun kunne tenke seg å jobbe, men Dahl-Audunson har erfaring fra Forsvaret og vil gjerne tilbake dit for å få stabiliteten en jobb i det offentlige tilbyr.

Ikke råd til full stilling

Hvordan har det så gått å erstatte professoren som sluttet?

– Vi har bare fått én som kan tenke seg å være her i 50 prosent som førsteamanuensis, rett og slett fordi han ikke har råd til å ha en full stilling.

Herlofson ser også pensjonsalderen nærmere seg, og det er uaktuelt å jobbe som kirurg etter det.

– Jeg er veldig glad i jobben min. Jeg gleder meg til å gå på jobb hver dag. Jeg ser jo at jeg må prøve å få noen til å komme etter meg. Men finnes de? Og har de råd til det?

Saken er først publisert i Forskerforum, 5. september, 2023

Tidendes pris for beste oversiktsartikkel

Tidende ønsker å oppmuntre til gode oversiktsartikler i tidsskriftet. Prisen på 40 000 kroner tildeles forfatteren(e) av den artikkelen som vurderes som den beste publiserte oversiktsartikkelen i løpet av to årganger av Tidende.

Tidende ønsker å oppmuntre til en type fagskriving som er etterspurt blant leserene og som bidrar til

å opprettholde norsk fagspråk. Tidendes pris for beste oversiktsartikkel deles ut hvert annet år og neste gang i forbindelse med NTFs landsmøte i 2023.

Ved bedømmelse blir det lagt særlig vekt på:
– artikkelens systematikk og kilde-
håndtering

– innholdets relevans for Tidendes lesere
– disposisjon, fremstillingsform og lesbarhet
– illustrasjoner

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til redaktøren.